

Липоводолинська районна державна адміністрація
Відділ освіти
Методичний кабінет

Інтегрований урок Гори Карпати 4 клас

Вчителя початкових класів
Семенівської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів
Грицай Любові Володимирівни

2017 р.

Ідея інтегрованого навчання надзвичайно актуальна, оскільки з її успішною методичною реалізацією передбачається досягнення мети якісної освіти, тобто освіти конкурентоздатної, спроможної забезпечити кожній людині можливість самостійно досягати тієї чи іншої життєвої мети, творчо самостверджуватися в різних соціальних сферах. Інтеграція як вимога об'єднання в ціле якихось частин чи елементів вважається необхідним дидактичним засобом, за допомогою якого можна сформувати в учнів цілісну картину світу, як дидактичний засіб або принцип має втілитися в навчанні предметів у формі їх об'єднання та представлення одним цілим.

В інтегрованому уроці «Гори Карпати» для 4 класу задіяно два навчальних предмети: природознавство та українська мова. Інтеграція з цих дисциплін сприяє інформаційному та емоційному збагаченню учнів завдяки залученню цікавого матеріалу, формуванню якісно нових знань, що характеризуються вищим рівнем мислення, динамічністю. Вона дає можливість підводити дітей до усвідомленої глибинної потреби міркувати та висловлювати свої думки.

В конспекті використано такі інтерактивні технології: «Мікрофон», укрупнені дидактичні схеми, стратегії розвитку критичного мислення «ЗХД» та «РАФТ».

Навчальний матеріал двох дисциплін гармонійно поєднується, сприйматиметься учнем як єдине ціле.

Інтегрований урок. Гори Карпати. 4 клас

Урок розрахований на дві академічні години. За необхідності навчальний матеріал можна ущільнити до однієї години.

Навчальні предмети	Природознавство	Українська мова
Теми	Гори Карпати. Рослинний і тваринний світ.	Повторення і узагальнення вивченого про текст. Частини мови. Іменник. Відмінювання іменників.
Мета	формувати уявлення про природу України, поняття «гори»; сформувати поняття «Карпатські гори», «розмаїття тваринного і рослинного світу та його збереження», поглибити знання учнів про ознаки іменника; розвивати пізнавальний інтерес, спостережливість, творчі навички, мовлення, збагачувати словниковий запас; формувати ціннісне ставлення особистості до природи, її багатств, екологічну культуру та естетичні почуття.	

Обладнання: географічні карти України, мультимедійна дошка, мультимедійна презентація «Гори Карпати», таблиці, картки із завданнями для індивідуальної роботи, аудіо запис звуків трембіти.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Форма уроку: інтерактивний мультимедійний урок.

Хід уроку

I. Організація класу до уроку

II. Підсумок фенологічних спостережень

Хвилинка спостережень

Технологія «Мікрофон»

Учитель. У нас у класі працює гідрометцентр. Пропоную надати слово нашому синоптику.

Синоптик. Сьогодні... (число, місяць, рік, день тижня).

- Температура повітря...
- Стан неба...
- Оподи...
- Вітер...

— Запишемо відомості у календар погоди.

Учитель. Погода сприятлива, ото ж усім бажаю гарного настрою і плідної праці. (Продовження бесіди за спостереженням.)

- Що цікавого нам повідомлять науковці- пошуковці?
- Яка зараз пора року?
- Як називають місяць квітень у народі?
- Які зміни відбулися в неживій природі за минулий тиждень?
- У живій природі...
- У діяльності людей...

III. Актуалізація опорних знань

Учитель. Ми мандруємо сьогодні в гори, а в які саме, вам допоможе дізнатися кросворд.

Запитання до кросворда

1. Які гори впливають на погоду Південного берега Криму? (*Кримські.*)
2. Ділянка земної поверхні, високо піднятої над рівниною. (*Гора.*)
3. Невеликі підвищення на рівнинах. (*Горби.*)
4. Нижня частина гори. (*Підніжжя.*)
5. Верхня частина гори. (*Вершина.*)
6. Місця відпочинку, яких багато на території Криму. (*Курорти.*)
7. Великі заглибини з крутими схилами. (*Яри.*)

IV. Мотивація навчальної діяльності

Учитель. Діти, а чи знаєте ви де знаходиться найвища гора України? Як називається карпатська ялинка? Де живуть чорні білки?

V. Повідомлення теми і мети уроку.

— На сьогоднішньому уроці ми з вами подорожуватимемо до Карпат, побуваємо на найвищих вершинах Карпатських гір, вивчимо екзотичну рослинність цієї місцевості, дізнаємося про тваринний світ. Ви дізнаєтеся багато нового і цікавого, невідомого ще вам.

V. Сприйняття та засвоєння матеріалу уроку

Стратегія критичного мислення «ЗНАЮ —ХОЧУ ЗНАТИ — ДІЗНАВСЯ» (ЗХД)

Мета стратегії: структурувати процес ознайомлення з новим, простежити, як нове знання пов'язується з тим, що було відомо; з'ясувати та занотувати у таблицю початкову інформацію з теми (що я знаю), запитання, на які б хотілося одержати відповідь (що я хочу знати) та нову інформацію (що я дізнався у процесі уроку).

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався (-лася)

Учитель. У першу колонку запишіть, що ви знаєте про Українські Карпати.

(Коллективне обговорення результатів роботи.)

— Попрацюйте в парі! У другу колонку запишіть запитання з теми, на які б ви хотіли одержати відповідь.

(Коллективне обговорення результатів роботи, запис запитань у колективно складену таблицю.)

— Щоб відповісти на деякі ваші запитання, попрацюємо з географічною картою України. Користуючись картою України доповніть таблицю.

Робота з таблицею Географічне положення (колективно)

Географічне положення			
західна частина України			
області	частини областей	довжина	ширина
<i>(Закарпатська)</i>	<i>(Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької)</i>	280 км	понад 100км

Робота з таблицею ЗХД

Учитель. Коротко запишіть, що нового ви дізналися про гори Карпати.

Робота з таблицею Рельєф (колективно)

(Демонстрація слайдів презентації)

Учитель. Доповніть таблицю Рельєф.

Рельєф				
гірський				
<i>(Гірські хребти)</i>	<i>(найвища гора Говерла, 2016м)</i>	<i>(міжгірські долини)</i>	<i>(карстові печери)</i>	<i>(гірські луки – полонини)</i>

Робота на картках (індивідуально)

Учитель. Прочитайте першу частину тексту, виписати іменники, підкреслити власні назви.

Велика гірська система розкинулась на заході нашої країни. Найвищою вершиною в Українських Карпатах є гора Говерла. До неї можна дістатися на підйомнику.

Робота з таблицею ЗХД

Учитель. Запишіть нову інформацію про гори Карпати.

Робота в парах

Робота з колекцією корисних копалин та географічною картою України

Користуючись географічною картою України знайти, які корисні копалини є в Українських Карпатах. Знайти і розглянути їх в колекції корисних копалин.

Робота з таблицею Корисні копалини (колективно)

Корисні копалини	
нафта, кам'яна сіль, газ, вапняк, сірка, пісок, гравій, ртуть, буре вугілля, озокерит (гірський віск)	мінеральні води
	Трускавець, Свалява, Моршин, Поляна

Хвилинка відчуттів

Дегустація мінеральної води

Учитель. (під звуки трембіти) Пропоную вам посмакувати трьома видами карпатських мінеральних вод. Поділіться своїми відчуттями.

Робота з таблицею ЗХД

Учитель. Що нового дізналися про гори Карпати?

Робота в групах

Учитель. Об'єднаємося в чотири групи. I – ті, в кого день народження взимку, II- весною, III – влітку, IV – восени. Кожна група підбере п'ять іменників, які характеризують свою пору року.

Робота з таблицею Кліматичні умови (в групах)

Учитель. Опрацювати в підручнику с147., доповніть таблицю Кліматичні умови.

Кліматичні умови			
помірно - континентальний			
зима	весна	літо	осінь
м'яка, сніжна, із заметілями, тривалими відлигами	довго лежить сніг, зливи із селями (схід дощових вод із частинами грунту, камінням)	не спекотне, з дощами	рано випадає сніг

Робота з таблицею ЗХД.

Учитель. Запишіть відповіді на наші запитання.

Робота з таблицею Водні ресурси (колективно)

(Демонстрація слайдів презентації)

Учитель. Користуючись географічною картою України доповніть таблицю Водні ресурси.

Водні ресурси				
джерела та струмки	гірські річки	гірські озера	водоспади	болота
	Черемош,	Синевир,	Шипот, Гук,	Глуханя

	<i>Прут, Дністер, Тиса</i>	<i>Бребенескул</i>	<i>Бухтівецький, Манявський</i>	
--	------------------------------------	--------------------	-------------------------------------	--

Робота на картках (індивідуально)

Учитель. Прочитайте другу частину тексту, визначити відмінок виділених іменників.

Унизу бурхливі гірські річки пронизують **Карпати**. Вони вузькі та неглибокі, проте часто з порогами. До озера Синевир - перлини **Карпат** - ведуть зелені стежки.

Робота з таблицею ЗХД.

Учитель. На яке запитання ми відповіли?

Робота в групах

Учитель. Об'єднаємося у дві групи. І група опрацює у підручнику с. і доповнить таблицю Рослинність.

Рослинність					
дерева	кущі	трав'янисті рослини	гриби	мохи	лишайники
<i>вільха, верба, дуб, липа, клен, бук, явір, береза, кедр, ялиця, смерека, модрина</i>	<i>малина, шипишина, ліщина, ожина, калина</i>	<i>чорниця, брусниця, ситник, осока, тирлич жовтий, білотка альпійська, аконіт жакена</i>	<i>Білі, підберезовики, підосичники, маслюки, опеньки</i>		

ІІ група опрацює с. і доповнить таблицю Тваринний світ.

(Презентація робіт)

Тваринний світ					
ссавці	птахи	плазуни	риби	земноводні	комахи
<i>білка карпатська, полівка снігова, заєць, вовк, лисиця, рись, куниця,</i>	<i>Глухар карпатський, тетерів, рябчик, дятел строкатий, синиця чорна, синиця чубата, шишкар ялиновий, лелека чорний, орел, беркут</i>	<i>ящірка прудка, вуж звичайний вуж водяний, гадюка звичайна</i>	<i>форель, харіус, лосось, окунь, верховодка, ляц, щука, короп, карась, лин</i>	<i>квакша, жаба, саламандра плямиста, тритон карпат - сьий</i>	<i>жук-самітник жук – олень, вусач альпійський метелики: адмірал, денні павине око, бразжник винний малий</i>

видра, бурий ведмідь, олень благородни й, дика свиня, борсук, кіт лісовий					
---	--	--	--	--	--

(Презентація робіт)

Робот на картках (індивідуально)

Учитель. Провідміняти іменники I група – смерека, II група – білка.

(Демонстрація слайдів презентації)

Робота з таблицею ЗХД.

Руханка «Дощ у Карпатах»

Інструкція: “Чи знаєте ви, який дощ у Карпатах? Ні? Тоді давайте разом послухаємо, який він. Зараз по колу ланцюжком ви будете передавати мої рухи. Як тільки вони повернуться до мене, я передам наступні. Слідкуйте уважно!

В горах Карпатах піднявся вітер. (Учитель тре долоні)

Починає крапати дощ. (Клацання пальцями)

Дощ посилюється. (Почергове плескання долонями погруддя)

Починається справжня злива. (Плескання по стегнах)

А ось град - справжня буря. (Тупіт ногами)

Але що це? Буря стихає. (Плескання по стегнах)

Дощ стихає (Плескання долонями по грудях)

Рідкі краплі падають на землю (Клацання пальцями)

Тихий шелест вітру (Потирання долоней)

Сонце! (Руки догори)

VI.Рефлексія

Стратегія розвитку критичного мислення «РАФТ»

1. Ознайомлення з таблицею.
2. Колективне створення таблиці (визначити тему, визначити та обрати ролі, визначити аудиторію, обрати потрібну форму).

Роль	Аудиторія	Формат	Тема
<i>Мандрівник.</i>	<i>Учні. Українці.</i>	<i>Повідомлення на</i>	<i>Краса білотки</i>

<i>Смерека. Білка карпатська</i>	<i>Іноземці.</i>	<i>сайт. Казка. Вірш. Діалог.</i>	<i>альпійської. Незвичайна краса.</i>
--------------------------------------	------------------	---------------------------------------	---

3. Написати міні – текст.

4. Презентація творів (*за бажанням*).

VII. Підбиття підсумків уроку

Учитель. Зробимо останній крок — підсумуємо урок!

Технологія «Мікрофон»

повторив

дізнався

Я

запам'ятав

зацікавився

VIII. Домашнє завдання

1. Опрацювати статті підручника (с.147-151.). Звернути увагу на рубрики «Перевірте себе».

2. Творче завдання: підготувати фактичний та ілюстративний матеріал про природу Карпатських гір.

Список використаної літератури

1. Бех І. Інтеграція як освітня перспектива// Початкова школа. — 2002. — № 5. — С. 5-6
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. — К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. — 1440 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. — К.: Либідь, 1997.— 376 с.
4. Григорчук А., Луцай Ю. Інтегровані уроки мови як засіб формування мовленнєвої компетенції учнів // Початкова школа. — 2009. — № 3. — с. 18—21.
5. Іванчук М. Інтегрований урок як специфічна форма організації навчання// Початкова школа. — 2004. — № 5. — с. 10—13.
6. Костюк Н. Т. Об'єктивна зумовленість і діалектика інтеграції сучасного наукового знання. — К. : Вища школа, 1998. — 327 с.
7. Короткий термінологічний словник з педагогіки / Укладач С. Г. Мельничук. — Кіровоград, 2004.